

Tilsynserklæring for skoleåret 2023/2024 for Fjaltring Friskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 665016	Skolens navn: Fjaltring Friskole
----------------------	-------------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Anna-Marie H. Hansen

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
04-09-2023	Mellemgruppen og storegruppen	Tysk	Humanistiske fag	Anna-Marie H. Hansen
04-09-2023	Lille-gruppen	Matematik	Naturfag	Anna-Marie H. Hansen

04-09-2023	Store-gruppen	Dansk	Humanistiske fag	Anna-Marie H. Hansen
04-09-2023	Alle	Læsetid	Humanistiske fag	Anna-Marie H. Hansen
04-09-2023	Mellemgruppen	Historie	Humanistiske fag	Anna-Marie H. Hansen
05-09-2023	Alle	Morgensang	Praktiske/musiske fag	Anna-Marie H. Hansen
05-09-2023	Store-gruppen (samtale om)	Fysik-kemi	Naturfag	Anna-Marie H. Hansen
05-09-2023	Store-gruppen	Idræt	Praktiske/musiske fag	Anna-Marie H. Hansen
05-09-2023	Alle	Læsetid	Humanistiske fag	Anna-Marie H. Hansen
05-09-2023	Mellem- og store-gruppen	Skab dig (tværfagligt)	Praktiske/musiske fag	Anna-Marie H. Hansen

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Jeg har besøgt Fjaltring Friskole to hele skoledage og desuden haft mulighed for at følge tæt med i skolens dagligdag gennem modtagelse af den ugentlige nyhedsmail fra skolen Fredagsnyt. I Fredagsnyt er der altid både et blik bagud: hvordan er ugen gået - og et blik fremad: hvad skal der ske i den kommende uge/ den kommende tid. Jeg har desuden nærlæst skolens hjemmeside og følger løbende facebookgruppen Fjaltring Friskole, hvor man i både ord og billeder har god mulighed for at følge med i store og små begivenheder.

Mine iagttagelser kommer hovedsageligt under de tre hovedgrupper af undervisning: det humanistiske fagområde, det naturvidenskabelige fagområde og det praktisk-musiske fagområde. Det er ifølge bekendtgørelsen om tilsynsførende min opgave at vurdere om "skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen". Der vil således være tomme rubrikker i erklæringen, hvilket alene skyldes min organisering af stoffet i mere overordnede kategorier.

Inden jeg går til de tre faggrupper, vil jeg dog nævne nogle generelle forhold, der kendetegner Fjaltring Friskole.

- Fjaltring friskole er en lille friskole med 25 elever, hvilket betyder, at der er mulighed for at tilrettelægge undervisningen med et blik for både den enkelte elevs potentialer og den enkelte elevs eventuelle udfordringer.
- Fjaltring friskole er samtidig et sted, hvor fællesskabet sættes højt. Der er mange planlagte aktiviteter og arrangementer, hvor der er fokus på fællesskabet. Det betyder også, at der ofte er et godt fællesskab i de uformelle rum – som for eksempel i frikvartererne.
- Den almindelige skemalagte undervisning er organiseret i en lillegruppe (0.-2.klasse), en mellemgruppe

(3.-5.klasse) og en storegruppe (6.-9.kl.), men i praksis er der mange lektioner og emneuger, hvor eleverne arbejder på tværs af den gruppe-inddeling.

- Skolen følger Fælles Mål men benytter en friskoles mulighed for at tilpasse fag og mål til skolens virkelighed. For eksempel står en del af de kreative fag (som fx håndværk og design) ikke som selvstændige fag på skemaet men indholdet fra fagene bliver realiseret gennem fagene "Iværksætter og Bæredygtighed" og "Skab dig" - og gennem emneuger.
- Den fagdelte undervisning veksler med tværfaglige lektioner og forløb. I et forløb om energi er der fx både biologi, geografi og masser af samfundsfag, fordi forløbet både indeholder teoretisk undervisning, virksomhedsbesøg og små forsøg. Ligesom et forløb om egnens planter både inddrager biologi, historie og billedkunst.
- Skolens liv er tæt knyttet til det omgivende samfund. Der er samarbejde med kirke, kultur-foreninger, iværksættere og det lokale erhvervsliv – ligesom skolen benytter sig af at ligge i et enestående naturområde.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

I de humanistiske fag er der fokus på de basale og grundlæggende faglige færdigheder. Går man læseplanen igennem for året, og læser man ugebrevne, kan man se, at der er mange tilbagevendende aktiviteter med

læsning, skrivning, mundtlig fremstilling og produktion af digitale produkter. Både mellem- og storegruppen afleverer hver måned en individuel månedsopgave i relation til månedens undervisning. Fx skal storegruppen i år skrive så forskellige tekster som en novelle, en fantasy-historie, en diskuterende tekst, en artikel, en romananalyse og en anmeldelse. Kravene til indhold og form bliver differentieret, så alle elever får faglige udfordringer.

Samlæsningen af eleverne over flere klassetrin nødvendiggør i det hele taget en høj grad af differentiering, hvilket jeg ser mange eksempler på. Der differentieres på krav, på grad af vejledning og på valg af læremidler. I forhold til organisering af undervisningen er det desuden tydeligt, at den stadig vekslen mellem holdundervisning, gruppearbejde og individuelt arbejde giver gode muligheder for både at iagttage og understøtte den enkelte elevs faglige, sociale og personlige udvikling.

Lærerne har et godt kendskab til de enkelte elevers forudsætninger gennem både standardiserede tests og løbende iagttagelse og evaluering af deres faglige standpunkter. Et godt eksempel på differentiering kan man fx se, når der på baggrund af efterårets læse- og staveprøver vælges nogle individuelle fokusområder ud, som der skal arbejdes med i foråret.

I engelskundervisningen anvendes dels trykte materialer og dels digitale læremidler. Det er desuden tydeligt, at en del elever profiterer af at lytte til og læse engelske tekster i deres fritid.

Historieundervisningen foregår dels i de skemalagte historietimer og dels i årets emneuger, hvor den historiske og samfundsmæssige dimension ofte indgår.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Det naturvidenskabelige fagområde bygger i de almindelige skematimer i høj grad på skolens grundbøger. Men undervisningens suppleres også her af de mange tværgående aktiviteter (se de generelle betragtninger).

Elevernes standpunkter følges som i de humanistiske fag gennem standardiserede tests og gennem løbende evaluering. Fx afleverer hver elev året igennem et matematikhæfte med forskellige opgaver hver anden uge, hvilket giver underviseren mulighed for at følge elevens faglige udvikling

I natur-teknik udnytter skolen sin unikke beliggenhed, og undervisningen i faget består af en god blanding af klasseundervisning, forsøg og udflugter. Hvor det er muligt, trækker man på kompetencer uden for skolen, og i år har særligt et forløb om energi givet mulighed for at koble til en lokal virksomhed som Skovgaard Energy. Både før, under og efter et besøg hos en virksomhed arbejdes der med det faglige stof. Jeg har bemærket, at de virksomheder, iværksættere og kulturpersoner, der får besøg af eleverne fra Fjaltring friskole ofte fremhæver elevernes interesse og evne til at stille gode og relevante spørgsmål under besøgene.

Særligt for de ældste elever lægges der vægt på at integrere fagligt stof og anvende faglige kilder (fra fx fysik-faget) der sikrer, at deres niveau inden for det naturfaglige område lever op til folkeskolen niveau.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriale faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Også inden for det praktisk-musiske område trækker skolen på gode ressourcer uden for den lille lærergruppe. Det kan være forældre, der bidrager med musikforløb, det kan være samarbejde med Lemvig Musikskole og lokale musikere eller det kan være udflugt til udstilling af lokale kunstnere.

Som allerede nævnt står der musik og idræt på det almindelige ugeskema, mens håndværk og design indgår i fagene "Iværksætter og Bæredygtighed" og "Skab dig". Men derudover er der i både monofaglige lektioner og tværfaglige forløb også ofte praktisk-musiske elementer. Det kan være automatisering af bogstavkendskabet, der indøves med fysiske aktiviteter, det kan være forløbet om insekter, hvor der skabes insekter af materiale indsamlet på en skovtur - eller det kan være fotografering eller tegning af de indsamlede planter i forbindelse med et forløb om Fjaltring-Trans-egnens planter.

Så der er masser af undervisning i og aktiviteter inden for den praktisk-musiske dimension, hvilket en tur rundt i undervisningslokalerne også vidner om. Det er derfor mit klare indtryk, at elevernes kompetencer inden for det praktisk-musiske står mål med det, man ville kunne forvente på en given folkeskole.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

9.1 Uddybning

10. Fører skolen til prøve i historie?

10.3 Uddybning

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

11.1 Uddybning

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

12.1 Uddybning

Jeg har samlet bemærkninger til alle punkter under frihed, folkestyre og demokratisk dannelse under ét, da de er nøje vævet ind i hinanden.

I skolens samlede undervisningsplan er det tydeligt formuleret, at skolen stræber efter en grundtvigiansk og demokratisk dannelse. Når man besøger skolen, mærker man både blikket for og respekten for det enkelte menneske. Jeg lægger desuden mærke til, at der er en stor ligeværdighed mellem børn og voksne.

Der er ikke elevråd på skolen, men elevernes stemme er tydelig på skolen, hvilket for eksempel fornemmes til morgensamlingen. Der bliver talt til eleverne i øjenhøjde, og der bliver talt med eleverne. De voksne lytter, når eleverne har noget at sige eller at spørge om.

Den demokratiske dannelse ses også tydeligt gennem den måde, der arbejdes med projekter på. Eleverne udfordres til at arbejde med problemstillinger, der interesserer dem. Der er forventninger til elevernes indsats og engagement, men til gengæld kan eleverne være sikre på støtte, hvis de har faglige udfordringer eller udfordringer i forhold til det sociale. Projekterne afsluttes ofte med elevfremlæggelser, hvor eleverne ud over deres faglighed også får styrket deres kommunikationsevner og deres selvstændighed. I projekt-forløbene arbejder friskolens lærere ofte sammen med både forældre og lokale aktører, så eleverne får en oplevelse af, at skolen hænger sammen med samfundet.

Det fremgår desuden tydeligt af ugebrevene og årskalenderen, hvor vigtigt samspillet med forældrene og hele lokalsamfundet er. Der skrives om høstfest, græskarfest og luciaoptog. Der skrives om det årlige cykelsponsorløb eller den månedlige morgensang i kirken. Alt sammen initiativer, der viser, at skolen og lokalsamfundet fungerer i kraft af hinanden. At være en del af den virkelighed er i sig selv er en forberedelse til at deltage i et samfund med frihed og folkestyre.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Ja

15.1 Uddybning

Ja, hvor det skønnes hensigtsmæssigt - akkurat som skolen benytter forskellige andre inddelinger af eleverne.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Nej

17.1 Uddybning

Hele skolens dialogiske kultur sikrer, at eleverne bliver inddraget og hørt (se ovenfor)

18 Er skolens elever blevet opfordret af skolens leder til at danne elevråd eller på anden demokratisk måde varetage deres fælles interesser vedrørende skolen? (jf. friskoleloven § 1, stk. 4)?

Ja

18.1 Uddybning

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Det er mit klare indtryk, at undervisningen på Fjaltring Friskole står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Undervisningen foregår på dansk, og elevernes standpunkter er tilfredsstillende på alle fagområder. Skolen forbereder eleverne til et samfund med frihed og folkestyre og bidrager til elevernes demokratiske dannelse!